

הקדמת עורכי הגיליון המיוחד

עברית כשפה שנייה לדוברי ערבית: רכישה, הוראה והערכה

גיליון מיוחד זה של כתב העת לקסיקון מוקדש כולו לנושא רכישת העברית כשפה שנייה בקרב דוברי ערבית, להוראתה ולהערכתה. תחום זה הולך ומתבסס בשנים האחרונות כענף מחקרי ופדגוגי מרכזי בארץ, על רקע הצורך הגובר בהעמקת ההבנה של תהליכי רכישת העברית בקרב תלמידים וסטודנטים ערבים, ומתוך השאיפה לגבש מדיניות הוראה מושכלת ומותאמת תרבותית ולשונית.

הגיליון זה צמח מתוך יום עיון מחקרי שהתקיים במכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי ב־30 בדצמבר 2024, ביוזמת צוות ההתמחות בעברית כשפה שנייה – ד"ר טליה דיתשי־ברק, ד"ר חיים דיהי, וד"ר איהאב ח'ליל אבו־רביעה. יום עיון זה נערך בסמיכות לפרסום התוכנית הממשלתית החדשה לקידום הוראת העברית כשפה שנייה, והיווה במה מרכזית לשיח מחקרי ופדגוגי עדכני בנושא. החוקרים שהציגו ביום העיון – חוקרים מומחים בתחום לצד חוקרים בראשית דרכם – באו ממוסדות אקדמיים שונים בארץ, ותרמו להבנתן של סוגיות מגוונות ברכישת העברית, מהיבטים בלשניים וקוגניטיביים ועד היבטים חברתיים ותרבותיים.

המאמרים הכלולים בגיליון מיוחד זה משקפים את רוח יום העיון ואת רוח השיתופיות המחקרית שנוצרה בו. הם מתמקדים בנושאים מגוונים המייצגים את עומק המחקר העכשווי בתחום. פרסום גיליון זה מבטא המשך ישיר ליוזמות שעלו ביום העיון, ובהן ההחלטה לקבץ את ההרצאות ולהוציאן כאסופת מאמרים בכתב עת אקדמי וכן להקים פורום כלל־ארצי לחקר העברית כשפה שנייה ולהוראתה. יוזמות אלו משקפות את ההבנה כי פיתוח הוראת העברית לדוברי ערבית הוא משימה בעלת חשיבות רבה, וכי שילוב בין מחקר אקדמי לבין הוראה מעשית הוא המפתח לקידום התחום.

אנו מודים לכל החוקרים שהשתתפו ביום העיון ותרמו לגיליון זה, למערכת כתב העת לקסיקון על הליווי המקצועי, ולמכללה האקדמית ע"ש קיי על התמיכה המתמשכת במחקר ובהוראה של העברית כשפה שנייה לערבית. אנו מקווים כי מאמרי הגיליון יתרמו להרחבת השיח בתחום, להעמקת ההבנה המחקרית והפדגוגית ולפיתוח כלים מעשיים להוראת העברית לדוברי ערבית בארץ.

איהאב ח'ליל אבו־רביעה, חיים דיהי, טליה דיתשי־ברק

המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי

עורכי הגיליון המיוחד